

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ О.Г. Янковий
(підпис)

“ ___ ” _____ 2019 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»
(шифр та найменування спеціальності)

на тему:

**«ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ДОХОДУ ВІД
ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «БОСФОРЛІС»)»**

Виконавець:

студент факультету ФЕУП
Черногоров Георгій Ігорович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Кошельок Галина Володимирівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА 2019

ЗМІСТ

Вступ	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДУ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	5
1.1. Історичні аспекти формування доходу підприємств	5
1.2. Класифікація доходів підприємства	12
1.3. Фактори, що впливають на зміну доходу від операційної діяльності підприємств	16
1.4. Стратегічне управління доходами підприємства	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДОХОДУ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «БОСФОРЛІС»	28
2.1. Стисла характеристика підприємства та його основних показників	28
2.2. Аналіз формування доходів і витрат підприємства	32
2.3. Оцінка ефективності управління доходами підприємства	38
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ДОХОДУ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	51
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах ринкової конкуренції основною метою діяльності будь-якої підприємницької структури є одержання найбільшого прибутку, що на пряму залежить від величини одержуваних доходів. Таким чином, доходи підприємств незалежно від галузі діяльності, форми власності та інших факторів одержують особливо важливе, ключове значення.

Питанням обліку та визнання доходів значну увагу у своїх працях приділяли такі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, З.В. Гуцайлюк, В. М. Мельник, О.Д. Борзенкова, Д.В. Карпенко, І.Р. Коновалова, В.І. Євдошак, Ю.А. Маначинська, В.М. Костюченко, Н.Ю. Кравченко, Г.В. Нашкерська, та ін. Але, незважаючи на значну увагу науковців, умови визнання доходу, що застосовуються в Україні, мають низку недоліків та проблемних питань і тому потребують подальшого дослідження та вдосконалення.

Мета дослідження полягає в визначенні основних напрямків підвищення доходу від операційної діяльності.

Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити історичні аспекти формування доходу підприємства;
- розглянути класифікацію доходів підприємства;
- визначити фактори, що впливають на зміну доходу від операційної діяльності підприємства;
- з'ясувати основні обговорити управління доходами підприємства;
- охарактеризувати діяльність ТОВ «БОСФОРЛІС» і визначити його основні техніко-економічні показники на підставі наявної фінансової інформації за 2016-2018 рр.;
- провести аналіз доходів і витрат підприємства;

- оцінити ефективність управління доходами підприємства;
- розробити конкретні заходи до зростання доходу підприємства ТОВ «БОСФОРЛІС».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є визначення шляхів підвищення доходу підприємства ТОВ «БОСФОРЛІС».

Предметом дослідження при написанні даної кваліфікаційної роботи стали теоретичні та практичні аспекти шляхів підвищення доходу підприємства.

Методи дослідження Для досягнення мети кваліфікаційної роботи та виконання поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження: теоретичного узагальнення; методи статистичного спостереження; графічний метод; коефіцієнтний метод та метод порівняння; горизонтальний, вертикальний методи фінансового аналізу; наукової абстракції та узагальнення.

Інформаційною базою дослідження є закони України, наукові публікації, фінансова, оперативна та статистична звітність ТОВ «БОСФОРЛІС» за 2016-2018 роки.

Практичне значення одержаних результатів може бути використано у діяльності ТОВ «БОСФОРЛІС» для визначення шляхів зростання доходу підприємства.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (43 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 64 сторінки. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 13 таблиці, 9 рисунків.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження дозволили зробити такі висновки.

1. Дохід підприємства є одним із головних показників у діяльності підприємства, який характеризує його одну із головних підприємницьких цілей. У різні періоди розвитку дана категорія вивчається на різних рівнях і представниками наукових шкіл. У законодавчих актах поняття «дохід» трактується «як збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період». Дане поняття тісно пов'язано з прибутком підприємства, але ототожнювати його не варто. У результаті проведення дослідження з'ясовані основні риси, які характерні доходу підприємства.

2. Існує багато класифікаційних ознак, за якими характеризується дохід. Основною ознакою є класифікація за видами діяльності: операційної, інвестиційної, фінансової. В роботі розглянуто формування складу доходу підприємства.

3. Основними факторами, що впливають на зміну доходу підприємства є зовнішні та внутрішні. Найбільш впливовими факторами є внутрішньовиробничі, саме на ці фактори підприємство може впливати. Найбільшу питому вагу у діяльності підприємства займає виручка від реалізації продукції. одною з основних груп зовнішніх факторів, є фактори пов'язані з державним регулюванням цін, тарифів, податкових ставок, нормативів, штрафних санкцій.

4. Управління доходами підприємства повинно базуватись на основних положеннях теорії стратегічного управління. Констатовано, що управління доходами за центрами відповідальності здійснюється за принципом визнання зон індивідуальної відповідальності, як це зафіксовано в організаційній структурі підприємства. На підприємстві можна виділити три центри відповідальності: центр витрат; центр прибутку або доходів; центр інвестування.

5. 5. Основною діяльністю підприємства на початку розвитку була закупівля та оптова торгівля деревиною та продукцією лісового господарства. Деревина експортувалася за кордон, а в Україну надходили валюта – здійснювалась зовнішньо економічна діяльність. Можна зазначити, що 2017 рік був не самим кращим у діяльності підприємства ТОВ «БОСФОРЛІС», тому що спостерігається значне зниження за усіма показниками. Але у 2018 році ситуація значно покращилася, що найшло відображення у показниках, які розраховані.
6. 6. Основними джерелами формування доходів є доходи від операційної діяльності, які складають найбільшу питому вагу у структурі доходів.
7. 7. Оцінка ефективності управління доходами розкривається через показники достатності операційних доходів для фінансування операційних витрат.
8. 8. Запропоновані заходи щодо підвищення операційного доходу ТОВ «БОСФОРЛІС».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф. – СПб. : Питер Ком, 1999. – 416 с.
2. Астринский Д. Экономический анализ финансового положения предприятия // Экономист. – 2000. – № 12. – С.53-59.
3. Блонська В.І. Стратегія управління доходами торговельного підприємства в умовах розвитку ринкових відносин / В.І. Блонська // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.- техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.6. – С. 117-123.
4. Виссема Х. Стратегический менеджмент и предпринимательство: возможности для будущего процветания / Х. Виссема : Пер. с англ. – М. : Изд. «Финпресс», 2000. – 272 с.
5. Гавриленко О.Є. Умови визначення доходу: основні проблеми та шляхи їхнього вирішення / О.Є. Гавриленко//Вісник ДонНУЕТ. - 2011.-№3 –С. 219-223.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
7. Грузинов В.П. Экономика предприятия (предпринимательская) / В.П. Грузинов : учебник. – Изд. 2-е. – М. : Изд-во ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 795 с.
8. Дафт Р. Менеджмент / Р. Дафт : Пер. с англ. - СПб. : Питер, 2001. – 832 с.
9. Довбенко. – К.:Видавничий центр «Академія», 2004. – 856 с.
10. Економічний аналіз / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир : ПП «Рута», 2003. – 680 с.
11. Євдошак В.І. Маначинська Ю.А. Відображення інформації про доходи в облікових регістрах та звітності Економічний аналіз. 2016 рік. Том 24. № 2. С. 147-153.
12. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.

13. Замогильный П. Формирование центров финансовой ответственности в финансовой структуре авиаремонтных предприятий Економічний аналіз. 2012 рік. Випуск 11. Частина 4. С. 237-240.

14. Камінська Т.Г. Взаємозв'язок доходів і витрат як категорій оціночних характеристик руху капіталу в обліку / Т.Г. Камінська // Науковий вісник НУБіП України. – К.: Вид-во НУБіП України, 2010. – Вип. 154. – Ч. 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_154_3/10ktg.pdf.

15. Карпенко Д.В. Сучасні підходи до трактування сутності категорії «Дохід» *Економіка Крима №1(42), 2013 год С. 166-171.*

16. Макконнелл К.Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю. – М., «ИНФРА- М», 2005. – 972 с.

17. Маршал А. Принципы экономической науки. – М.: Прогресс, 1993.

18. Мельник В.М., Борзенкова О.Д. Еволюція поглядів на дохід і прибуток підприємства як потенційні об'єкти оподаткування *Фінанси Окраїни, 10'2011 С. 32-43.*

19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід», затверджений від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_025, вільний.

20. Мочерний С.В. Економічна теорія : підручник / С.В. Мочерний, М.В.

21. Осипов П. В. Интегральный производственный потенциал пищевой промышленности. – Одесса : Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2004. – 289 с.

22. Остапенко Я.О. Аналіз доходів і витрат підприємств готельного господарства як інструментарій для реалізації контрольних функцій системи Управління Фінансовий простір № 2 (14) 2014 С.116-121.

23. Пастухова В. Стратегічне управління : Монографія / В. Пастухова. - К. : КНТЕУ, 2003. – 342 с.

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290,

зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>, вільний.

25. Полянко В. В. Стратегія управління доходами торговельного підприємства : Автореф. ... канд. екон. наук / В. В. Полянко. – К. : КНЕУ, 2002. – 24 с.

26. Попович О.В. Діденко Н.Ю. Тлумачення економічної сутності категорії «Дохід» Випуск # 7 / 2016 Економіка і суспільство С.975-978.

27. Продиус Ю. И. Экономика предприятия / Ю. И. Продиус. – Одесса : Черноморье, 2002. – 414 с.

28. Продиус Ю.И. Экономика предприятия / Ю.И. Продиус : учебн. пособ. – Харьков : Изд-во "Одиссей", 2004. – 416 с.

29. Разумов И.А. Доход предприятия: проблемы в содержании, расчете и определении в качестве налогооблагаемого объекта

30. Сайт інформаційного агентства «Агро Перспектива Сайт групи «НОВААГРО» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://novaagro.com.ua/ukrayinskij-rinok-boroshna-pidsumki-20>

31. Сайт інформаційного агентства «Агро Перспектива» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agroperspectiva.com/ru/news/42753> Сайт ТОВ «БОСФОРЛІС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agrofond.gov.ua/>

32. Сідун В.А. Економіка підприємства / В.А. Сідун, Ю.В. Пономарьова : навч. посібн. – К. : Центр навч. літ-ри, 2003. – 436 с.

33. Смит А. Исследования о природе и причинах богатства народов: Пер. с англ. – М.: Наука, 1993. – 569 с.

34. Тридід О.М. Принципи та підходи до управління доходами підприємств / О.М. Тридід // БізнесІнформ. – 2012. – №9. – С.209-211.

35. Чейлях О. Ю. Піскунова Н. В. Проблемні аспекти визнання доходу від реалізації у сучасних умовах господарювання Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса [Том 2, № 4 \(2012\)](#) С.388-

392.

36. Череп А. Специфіка прояву функцій менеджменту у сфері управління доходами підприємств залізничного транспорту *Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту: Серія «Економіка і управління»*. – Вип. 33. – К. : ДЕТУТ, 2014. С. 169-174.

37. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : Навч. посібник / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська. – К. : КНЕУ, 1999. – 384 с.

38. Шмиголь Н. М. Принципи управління доходами в діяльності організації / Н. М. Шмиголь // Науковий збірник Прикарпатського національного університету «Актуальні проблеми розвитку економіки регіону». – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету, 2010. – Вип. 6., Т. 1. – С. 166 – 170.

39. Шмиголь Н.М. Балака Т. Дохід підприємства: історичні етапи формування категорії в обліку та економічній теорії Приазовський економічний вісник Класичний приватний університет *Випуск 1(01) 2017 С. 3-9*.

40. Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством / Н.М. Шмиголь // *Держава та регіон : наук.-виробн. журнал*. – Сер.: Економіка та підприємництво. – Запоріжжя : Вид-во Класичного приватного університету. – 2009. – № 7. – С. 221-225.

41. Экономика предприятия : учебник / под ред. проф. О.И. Волкова. – М. : Изд-во ИНФРА-М, 1997. – 416 с.

42. Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економічних учень: Навчальний посібник. – К.: Знання-Прес, 2000. – 514 с.

43. Янковий О.Г. Кошельок Г.В. Фактори формування прибутку підприємств *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. статей.* / Ред. Зверяков М.І. та ін. Вип. 43. – Одеса: ОДЕУ. – 2011. – С. 298- 305.